DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 4 juni 2009 *

I mål C-285/08,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Cour de cassation (Frankrike) genom beslut av den 24 juni 2008, som inkom till domstolen den 30 juni 2008, i målet

Moteurs Leroy Somer

mot

Dalkia France,

Ace Europe,

meddelar

* Rättegångsspråk: franska.

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. Jann (referent) samt domarna M. Ilešič, A. Tizzano, A. Borg Barthet och J.-J. Kasel,

generaladvokat: P. Mengozzi,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Moteurs Leroy Somer, genom SCP F. Rocheteau och C. Uzan-Sarano, avocat,

— Dalkia Frankrike och Ace Europe, genom SCP Coutard – Mayer – Munier-Apaire, avocat,

— Frankrikes regering, genom G. de Bergues och R. Loosli-Surrans, båda i egenskap av ombud,

— Spaniens regering, genom J. López-Medel Bascones, i egenskap av ombud,

— Österrikes regering, genom C. Pesendorfer, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom G. Wilms och J.-B. Laignelot, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artiklarna 9 och 13 i rådets direktiv 85/374/EEG av den 25 juli 1985 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister (EGT L 210, s. 29; svensk specialutgåva, område 15, volym 6, s. 239) (nedan kallat direktivet).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan å ena sidan bolaget Moteurs Leroy Somer och å andra sidan bolagen Dalkia France och Ace Europe, angående Moteurs Leroy Somers ansvar för den skada som uppkommit på en elgenerator vid ett sjukhus till följd av överhettning av en växelströmsmotor som tillverkats av bolaget.

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

3 I nionde och artonde skälen i direktivet anges följande:

”Konsumentskyddet kräver att ersättning skall lämnas vid personskada samt vid skada på egendom. I det senare fallet skall ersättningen dock begränsas till saker för privat användning eller konsumtion...

…

Genom detta direktiv kan för närvarande ingen fullständig harmonisering uppnås men det öppnar vägen för en mera omfattande harmonisering. Rådet behöver därför med jämna mellanrum få rapporter från kommissionen om tillämpningen av detta direktiv, eventuellt med förslag om lämpliga åtgärder.”

4 Enligt artikel 1 i direktivet ska ”[t]illverkaren vara ansvarig för skador[*] som orsakas av en defekt i hans produkt”. [* I enlighet med terminologin i direktivet i övrigt används nedan begreppet skada. Övers. anm.]

5 Enligt artikel 4 i direktivet måste ”[d]en skadelidande kunna bevisa skadan, defekten och orsakssambandet mellan defekten och skadan”.

6 Artikel 9 i direktivet har följande lydelse:

”Med skada i artikel 1 avses

a) personskada, inklusive dödsfall,

b) skada på eller förstörelse av någon annan sak än själva den defekta produkten med avdrag för en självrisk på 500 [euro], förutsatt att saken:

i) är av en typ som normalt är avsedd för privat användning eller konsumtion,

och

ii) använts av den skadelidande huvudsakligen för hans eget privata bruk eller konsumtion.

Denna artikel berör inte nationella bestämmelser om ideell skada.”

7 Artikel 13 i direktivet har följande lydelse:

”Detta direktiv inverkar inte på sådana rättigheter som en skadelidande kan ha enligt rättsreglerna om ansvar i eller utanför avtalsförhållanden eller enligt ett särskilt ansvarssystem som gäller när direktivet anmäls.”

Den nationella lagstiftningen

8 Det framgår av beslutet om hänskjutande att enligt fransk rätt eller fast fransk rättspraxis får den skadelidande begära ersättning för skada på en sak som är avsedd för yrkesmässigt bruk och som används för sådant bruk, om den skadelidande bara styrker skadan, defekten i produkten och orsakssambandet mellan defekten och skadan.

Tvisten i målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

9 En elgenerator som företaget Wartsila installerat på ett sjukhus i Lyon år 1995 började brinna till följd av överhettning av en växelströmsmotor som tillverkats av Moteurs Leroy Somer, och som förts ut på marknaden av det bolaget år 1994.

10 Dalkia France, som ansvarade för underhållet av denna anläggning, och det bolagets försäkringsgivare, Ace Europe, ersatte de materiella skador som förorsakats sjukhuset genom olyckan. De sistnämnda bolagen, som genom subrogation trätt i sjukhusets ställe, väckte därefter talan mot Moteurs Leroy Somer för att erhålla återbetalning av de utgivna beloppen.

11 Cour d'appel de Lyon fann genom dom av den 7 december 2006 att Moteurs Leroy Somer var bundet av en säkerhetsförpliktelse och förpliktade bolaget att till Dalkia France utge ett belopp på 320 143,03 euro och till Ace Europe ett belopp på 229 107 euro.

12 Moteurs Leroy Somer överklagade denna dom till Cour de cassation och har vid denna domstol särskilt anfört följande. Den säkerhetsförpliktelse som åvilar samtliga yrkesmässiga säljare omfattar inte skador på föremål som är avsedda för yrkesmässigt bruk och som den skadelidande använder yrkesmässigt. Cour d'appel åsidosatte bestämmelserna i artikel 1603 i code civil (den franska civillagen), tolkade mot bakgrund av direktivet, genom att förplikta bolaget att ersätta de rent materiella skadorna på den elgenerator som sjukhuset beställt för sin yrkesmässiga verksamhet.

13 Cour de cassation ansåg att det var nödvändigt att tolka direktivet för att kunna avgöra det mål som väckts vid den. Den beslutade därför att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

”Utgör artiklarna 9 och 13 i direktiv [85/374] hinder mot att nationell rätt eller fast nationell rättspraxis tolkas så, att den skadelidande har rätt att begära ersättning för skada på en sak som är avsedd för yrkesmässigt bruk och som används för sådant bruk, om den skadelidande bara styrker skadan, defekten i produkten och orsakssambandet mellan defekten och skadan?”

Prövning av tolkningsfrågan

14 Cour de cassation har ställt denna fråga för att få klarhet i huruvida direktivet utgör hinder mot att nationell rätt tolkas eller att fast nationell rättspraxis tillämpas på så sätt att den skadelidande har rätt att begära ersättning för skada på en sak som är avsedd för yrkesmässigt bruk och som används för sådant bruk, om den skadelidande bara styrker skadan, defekten i produkten och orsakssambandet mellan defekten och skadan.

15 I artikel 9 i direktivet avgränsas begreppet skada i den mening som avses i artikel 1 i direktivet. Enligt sistnämnda bestämmelse ska ”[t]illverkaren … vara ansvarig för [skada] som orsakas av en defekt i hans produkt”.

16 Enligt artikel 9 i direktivet omfattar nämnda begrepp personskada och dödsfall samt skada på eller förstörelse av någon annan sak än själva den defekta produkten med avdrag för en självrisk på 500 euro, förutsatt att saken är av en typ som normalt är avsedd för privat användning eller konsumtion och använts av den skadelidande huvudsakligen för hans eget privata bruk eller konsumtion.

17 Domstolen konstaterar således att sådan skada som den som är aktuell i målet vid den nationella domstolen, det vill säga skada på en sak som är avsedd för yrkesmässigt bruk och som används för sådant bruk, inte omfattas av begreppet skada i den mening som avses i direktivet. Den kan således inte utlösa tillverkarens ansvar enligt artikel 1 i direktivet.

18 Moteurs Leroy Somer har emellertid i sitt yttrande till domstolen anfört att det förhållandet att direktivets ansvarssystem inte omfattar skada på en sak som är avsedd för yrkesmässigt bruk och som används för sådant bruk innebär att medlemsstaterna är förhindrade att, beträffande sådan skada, införa ett ansvarssystem som vilar på samma

grund som direktivets system, det vill säga att den skadelidande endast behöver bevisa skadan, defekten och orsakssambandet mellan defekten och skadan.

19 Domstolen konstaterar i detta avseende att enligt det system som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen gäller motsvarande beviskrav som i artikel 4 i direktivet för att den skadelidande ska kunna begära ersättning för skada på en sak avsedd för yrkesmässigt bruk och som används för sådant bruk, det vill säga att den skadelidande bevisar skadan, defekten och orsakssambandet mellan defekten och skadan.

20 Det är vidare riktigt att domstolen har slagit fast att det utrymme för skönsmässig bedömning som medlemsstaterna har vid reglering av skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister uteslutande bestäms av själva direktivet, med hänsyn till dess ordalydelse, syfte och systematik (dom av den 10 januari 2006 i mål C-402/03, Skov och Bilka, REG 2006, s. I-199, punkt 22 och där angiven rättspraxis).

21 Domstolen preciserade i detta avseende att direktivet syftar till att uppnå en fullständig harmonisering av medlemsstaternas lagar och andra författningar i de frågor som regleras i direktivet (domen i det ovannämnda målet Skov och Bilka, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

22 Det är även riktigt att domstolen har slagit fast att artikel 13 i direktivet, där det anges att direktivet inte inverkar på sådana rättigheter som en skadelidande kan ha enligt rättsreglerna om ansvar i eller utanför avtalsförhållanden eller enligt ett särskilt ansvarssystem som gäller när direktivet anmäls, inte kan tolkas på så sätt att den ger medlemsstaterna möjlighet att behålla ett allmänt system för skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister som skiljer sig från det system som föreskrivs i direktivet (domen i det ovannämnda målet Skov och Bilka, punkt 39 och där angiven rättspraxis).

23 Domstolen har dessutom slagit fast att artikel 13 i direktivet ska tolkas på så sätt att det genom direktivet införda systemet inte utesluter att man kan tillämpa andra system för ansvar i eller utanför avtalsförhållanden i vilka grunden för ansvaret är en annan, exempelvis skyddet för dolda fel eller culpa (domen i det ovannämnda målet Skov och Bilka, punkt 47 och där angiven rättspraxis).

24 Faktum kvarstår emellertid att direktivet endast kan anses utgöra hinder mot ett sådant ansvarssystem som det som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen under förutsättning att det omfattas av direktivets tillämpningsområde.

25 Som anförts ovan i punkt 21 syftar visserligen direktivet till att uppnå en fullständig harmonisering av medlemsstaternas lagar och andra författningar i de frågor som regleras i direktivet. Det framgår emellertid av artonde skälet i direktivet att detta däremot inte syftar till att utöver dessa frågor uppnå en uttömmande harmonisering på området för skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister.

26 Ett sådant ansvarssystem som det som är aktuellt i målet vid den nationella domstolen omfattas inte av direktivets tillämpningsområde, såsom Dalkia France och Ace Europe, den franska och den österrikiska regeringen samt kommissionen har gjort gällande i sina yttranden till domstolen.

27 Det framgår nämligen både av direktivets ordalydelse och systematik, närmare bestämt av artiklarna 1 och 9 samt nionde skälet i direktivet, att ersättning för skada på en sak avsedd för yrkesmässigt bruk och som används för sådant bruk inte ingår bland de frågor som regleras av direktivet, eftersom sådan skada, som anförts ovan i punkt 17, inte omfattas av begreppet skada i den mening som avses i artikel 1 i direktivet, såsom detta begrepp avgränsas i artikel 9 i direktivet.

28 Domstolen konstaterar således att ersättning för skada på en sak avsedd för yrkesmässigt bruk och som används för sådant bruk inte omfattas av direktivets tillämpningsområde.

29 Denna tolkning påverkas inte av att direktivet, såsom framgår av första skälet i detsamma och av domstolens rättspraxis (domar av den 25 april 2002 i mål C-52/00, kommissionen mot Frankrike, REG 2002, s. I-3827, punkt 17, i mål C-154/00, kommissionen mot Grekland, REG 2002, s. I-3879, punkt 13, och i mål C-183/00, González Sánchez, REG 2002, s. I-3901, punkt 26), inte endast syftar till att förhindra att det uppkommer olika grader av skydd för konsumenterna, utan även till att säkerställa att konkurrensförhållandena mellan de ekonomiska aktörerna inte snedvrids och till att underlätta den fria rörligheten för varor.

30 Det finns nämligen inget i direktivtexten som tyder på att gemenskapslagstiftarens avsikt med att begränsa ersättningen för skada på egendom enligt direktivet till saker för privat användning eller konsumtion har varit att – mot bakgrund av målet att säkerställa att konkurrensförhållandena mellan de ekonomiska aktörerna inte snedvrids och att underlätta den fria rörligheten för varor – medlemsstaterna inte ska ha möjlighet att, i fråga om ersättning för skada på en sak avsedd för yrkesmässigt bruk och som används för sådant bruk, införa ett ansvarssystem som motsvarar det genom direktivet införda systemet.

31 Härav följer att eftersom den harmonisering som har skett genom direktivet inte omfattar ersättning för skada på en sak avsedd för yrkesmässigt bruk och som används för sådant bruk, utgör direktivet inte hinder mot att en medlemsstat i detta avseende inför ett ansvarssystem som motsvarar det genom direktivet införda systemet.

32 Mot bakgrund av det ovan anförda ska tolkningsfrågan besvaras enligt följande. Direktivet ska tolkas så, att det inte utgör hinder mot att nationell rätt tolkas eller att fast nationell rättspraxis tillämpas på så sätt att den skadelidande har rätt att begära ersättning för skada på en sak som är avsedd för yrkesmässigt bruk och som används för

sådant bruk, om den skadelidande bara styrker skadan, defekten i produkten och orsakssambandet mellan defekten och skadan.

Rättegångskostnader

33 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

Rådets direktiv 85/374/EEG av den 25 juli 1985 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om skadeståndsansvar för produkter med säkerhetsbrister ska tolkas så, att det inte utgör hinder mot att nationell rätt tolkas eller att fast nationell rättspraxis tillämpas på så sätt att den skadelidande har rätt att begära ersättning för skada på en sak som är avsedd för yrkesmässigt bruk och som används för sådant bruk, om den skadelidande bara styrker skadan, defekten i produkten och orsakssambandet mellan defekten och skadan.

Underskrifter